

(...UNGSDRUCKSACHE)
II. ч. 24. (180) Середа 4. лютого 1941. Ціна 30 сот.

...АКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81. АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39	„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung. Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7. Verwaltung; Reichsstrasse 34.	ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном: місячно . . . . . . 6 зол. Курс 1 нім. марки — 2 зол. 5 чеських корон — 1 зол.

Анґл. летовища й фабрики під бомбами

Берлін, 3. II. **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Поодинокі боєві літаки вчора успішно заатакували летовища, фабричні обекти, магазини й залізниці у південно - східній Англії. На одному летовищі вони знищили ворожі боєві машини та поцілили один з ґанґарів. Німецькі бомби спричинили пожежу на одному торговельному кораблі на південь від **Савдгед**. На південний схід від **Гервич** поцілили німецькі бомби інший ворожий торговельний корабель. Ворог втратив вчора **3 літаки**: один у летунських боях, один зістрілила протилетунська артилерія, одну машину примусили осісти на землю.

Успішні атаки італ. летунства

РИМ, 3. II. — **Головне Командування Італійської Армі** подає:

На **грецькому фронті** діяльність стеж і гарматний вогонь. Італійське летунство обкидало бомбами скупчення ворожих військ.

В Південній Африці італійські повітряні сили збомбардували англійські моторизовані відділи.

У Східній Африці відбулися нагальні бої біля Аґуалі й Саренту. Італійське летунство далі переводило безперервні налети.

Ворожі літаки перелетіли Сардинію і скинули бомби на таму в Тісо. Дальші бомби спали на поля, без ніяких шкід.

Протилетунська артилерія зістрілила один ворожий літак, що осів на землю. Залогу взяли в полон. Зістрілено один англійський літак, типу Спитфайр, біля Віяреджіо. Пільота взяли в полон.

Скок у провалля

НЮ-ЙОРК, 3. II. Один з визначних провідників американських університетських кругів д-р Генрі Мек Крейкен, ректор Уосер-Калидж, виступив незвичайно гостро на церковному конґресі, що саме тепер відбувається у Ню-Йорку, проти тієї політичної ідеольоґії, що стала підставою теперішнього інтервенційного курсу у Злучених Державах. Особливо гостро поборював др Крейкен поширене твердження, наче б то Злучені Держави вже стали державою, що приймає участь у війні.

Ректор Крейкен заявив зі всією рішучістю, що Злучені Держави ще поза межами воєнного конфлікту. Громадянство Злучених Держав ще ніколи не висловило своєї повної солідарности з англійськими воєнними цілями. Також годі говорити й про те, що Злученим Державам загрожує якийсь наїзд.

Дальше д-р Крейкен торкнувся сучасного курсу закордонної політики Злучених Держав. Він сказав зовсім отверто, що американська демократія докладає всіх можливих зусиль, щоб провокувати всіх ворогів Англії та створити таку ситуацію, що мусить довести до війни. Промовець заявив з глибоким переконанням:

„Протестую проти тієї могутньої змови. Поки остаточно і невідклично скочите у провалля, звертаюся до вашого розуму та ваших релігійних почувань. Багато каже у Злучених Державах, що коли візьмемо участь у війні, що її веде Англія, то введуть демократію. Англія навіть балакає, що сучасні воєнні події причиняться до того, щоб зміцнити її демократичний лад. Коли б воно дійсно так було, як це нам розказують англійці, то ми не мали б тут у нас самого лорда Гелифекса. Навіть ті, що не погоджуються з націонал-соціялізмом і фашизмом, мусять признати, що це брехня впевняти, наче це німці винуваті, або навіть переважно винуваті за сучасне положення світу".

Дальше д-р Крейкен ствердив, що нинішня війна — це тільки продовження імперіялістичної війни та закликав: „Ми далекі від цього, щоб одобрювати панування Англії над чорними або жовтими расами та щоби зміцнювати наново тиранію Анґлії".

Сучасна війна до цього змагає, щоб одна ґрупа великодержав запанувала над іншою ґрупою. Ніякі моральні мотиви не оправдують участи у тій війні. Мета фарисейської арґументації Англії, що її вона погано скриває, це замотати Злучені Держави у війну на боці Великої Британії. Д-р Крейкен якнайгостріше запротестував проти тієї англійської політики.

Промову ректора Крейкена величезні маси прийняли стихійними й бурхливими оплесками

Криваві заворушення в Півд. Африці

ШТОКГОЛЬМ, 3. II. — Англійська інформаційна служба повідомляє з Йоганесбурґа про неспокої та заворушення, що в останніх часах вибухали там серед місцевого населення та про бійки на вулицях міста. До більших заворушень дійшло на головних вулицях цього міста, при чому військо й поліція примушені були розганяти юрбу слізними бомбами й ґумовими палками. Підчас бійки було 140 осіб ранених і побитих.

——o——

Годі мовчати!

Найбільшим скарбом кожної людини є з д о р о в л я. Тільки здорова людина може сьогодні встоятись у важкій боротьбі за існування та бути повновартним, корисним членом своєї родини й свого народу. Буває часом, що й хоровита людина є дуже заслуженим членом своєї суспільности, але це є вимки, які потверджують загальне правило: здоровля необхідно потрібне для добра людини, родини й народу.

Щоб бути здоровим, треба відповідно жити й наука про здоровля, гіґієна, вже дуже докладно розслідила й устійнила, що й як треба робити, щоб бути здоровим, а кожна освічена людина має спромогу й обовязок із цими основами гіґієни познайомитися й відповідно уладити своє життя. Правда, тепер воєнний час і в цілій Европі люди мусять обмежувати свої життеві потреби й вимоги. Ми також змушені до цього, але тим більше ми обовязані берегтися й не робити того, що для нашого здоровля шкідливе. На жаль, наш загал не звертає на це найменшої уваги. Маємо тут на думці перш за все загально поширене в нас **уживання алькогольних напитків і курення тютюну.** Наука вже давно виказала, що алькогольні напої й тютюн не мають ніякої поживної вартости, що це звичайні отрути, які, навіть постійно вживані у малих кількостях, нищать наше здоровля. Ці отрути, а саме алькоголь в горілках, пивах і винах, а нікотина в тютюні, належать до так званих наркотиків, себто до отрут, які приємно подразнюють мозок і нерви та при цьому їх ослаблюють. Тимто й не диво, що людина, що їх уживає, чує непереможну охоту до них, не має сили волі покинути їх та відчуває потребу вживати їх в чимраз більших кількостях. Пиття алькогольних напитків і курення з правила стає шкідливим налогом.

Це все є речі, стверджені й докладно вияснені строго науковими дослідами й загально відомі всім освіченим споживачам алькоголю й нікотини. Але ці нещасні налоговці кажуть, що ніхто не має права їм боронити упримноювати собі теперішне важке життя, хоч би й отрутами, бо це їх особиста справа. Отож, цей погляд цілком неслушний. Тепер в цілому культурному світі всім відомо, — й це є основним суспільним законам, — що **кожна людина має обовязок бути здоровим і корисним членом свойого народу та що ніякій людині не вільно робити того, що є для його народу шкідливе.** Цим стверджуємо, що вживання алькогольних напитків і тютюну дуже шкідливе для нашого народу, а то з трьох причин:

1. Загально поширене вживання згаданих отрут, яке захоплює вже й жіноцтво та молодий дорост, нищить здоровля більш, як трьом четвертинам українського населення. В додатку, з причини недостачі гроша, загал курить найдешевші роди тютюну, найбагатші в нікотину, а з причини труднощів у здобутті звичайних алькогольних напитків, загал починає пити етер і денатурований спірт, що є для кожної людини

жахливими отрутами. Це мусить довести й доводить до швидкого звиродження та вимирання нашого народу.

2. Загально поширене надмірне вживання алькогольних напитків доводить часто до перепою: мертвецьки пяні люди в публичних домівках, ресторанах, чи каварнях, поводяться непристойно та часто доводять до диких, коршемних бешкетів, які осоромлюють не тільки даного нещасного пянка, але й цілий наш нарід. Бо чужі свідки таких бешкетів не кажуть: „Цей чи той впився й поводиться як худоба", але узагальнюють такі прояви й кажуть: „Ось які некультурні українці". Пишемо про це отверто, на основі багатьох дійсних фактів, бо вже справді, годі мовчати!

3. Наш народ дуже бідний. Свідомо й з розмислом винищуваний і визискуваний матеріяльно ворогами, він став нуждарем на своїй багатій землі. І тепер, коли ненадійно він дістав спромогу свобідного розвитку, він не має найконечніших засобів на необхідні культурні потреби: захоронки, школи, читальні, книгозбірні, крамниці, варстати. Загал нашого народу не має навіть засобів на здоровішу їжу й ліпше убрання. Але цей самий бідний наш народ, в межах Ген. Губернаторства, видає річно понад пятьдесять міліонів золотих на горілку й тютюн.

В даних обставинах це справді дуже нерозумно й нерозважно видавати стільки важко запрацьованого, дорогого гроша на так шкідливе упримнювання собі туземного важкого життя. Далеко розумніше було б ці гроші видати перш за все на заспокоєння справжніх найконечніших життєвих і культурних потреб, а тоді ми дали б наглядний доказ, що ми є справді культурним народом. До цього мусять змагати усі розумні й розважні українці. І нехай ніхто не думає, що це є недосяжна мрія, утопія: 25-літня діяльність нашого протиалькогольного й протинікотинного товариства „Відродження" доказує наглядно, що відзвичаєння нашого народу від усяких отрут є в межах можливости. Треба тільки відповідного уладу й ідейних людей, охочих до такої шляхотної праці. Як бачимо, алькоголізм і нікотинізм це суспільні лиха, з якими ми мусимо боротися. На це вже крайня пора.

Настав великий час: народжується нова Европа, в якій і наш народ повинен знайти своє належне місце. Розуміється, що цього місця ніхто нам не подарує — його ми мусимо самі здобути зусильною культурною працею й гідною, культурною поведінкою. Кожний, кому тільки дорога честь нашого народу, не сміє забувати, в яких часах ми живемо. Всі мусимо ясно собі усвідомити, що тут в Ґенеральному Ґубернаторстві ми тепер здаємо іспит культурної зрілости й коли покажеться, що ми є незрілими до культурної праці, тоді зайвий раз роздавить нас невмолиме колесо історії, а нащадки наші будуть нас проклинати за те, що ми були маленькими людьми великого часу. Отож, єднаймося всі до зусильної праці для добра й щастя нашого народу, на всіх ділянках його культурного життя, а між іншими теж і на „відродженецькому" полі.

Іван Раковський.

На Італійській провесні

(Від власного кореспондента)

Рим, 24 січня 1941.

Карнавалові дні в Італії пройшли так, як проходять усі дні военного часу: в праці, суворій дійсности. Тільки останнього вечора, на запусти, в гурті приятелів — дехто згадав про колишню ніч закінчення карналу. Справді, ще не так давно, у Римі, в Міляно (чотири дні пізніше по амброзіянському обряді) в роках 1926—31, на закінчення карнавалу все населення дослівно (хіба крім немовлят і старих немічних) висипало на вулиці міста й місто ставало велитенським карнаваловим майданом. Могли ви були тоді побачити найдивовижніші маски, що ганяли за собою серед реготу, гомону, музик, стрілянини, жіночого карнавалового сміху. Вгиналися столи під „обильними" полумисками багатої всячини, плили вина і блистіли очі.

Сьогодні — суворо тихо. Італійська дійсність не може дозволити собі й думати про якийсь карнавал: кожна нація переходить такі хвилини, коли треба бути суворо-поважною, треба в карнавалі думати про піст.

В душі правдивого італійця при ще тіснішім збратанні італійської та німецької армії, — ожила певність перемоги над Англією та її сателітами. Врешті остання зустріч Фірера й Дуче принесла подих недалекого великого дня великої години, що принесе позитивну розвязку для Італії і Німеччини. Люди живуть із дивною напругою певности перемоги — і ждуть. Цю напругу вичувають усі в усім: у синьому небі, що час до часу покривається провесняними хмарами в тих свіжих і соковитих циклямі. нах, що живими кольорами грають обабіч вулиці, у тому характеристично-італійському русі вулиці й тих шибайголових публичних автах — від усього дише провесною.

Інколи італійська преса цитує грецьку пресу, що приносить вістку про поставу полонених італійських старшин і рядовиків у Греції: й серед них панує оцей дух певности перемоги над Англією. І при цій нагоді щоденник „Іль реджіме фашіста" звертає увагу уряду на тих моркотунів в Італії, що живуть із війни і моркотять. Маємо враження, що тим моркотунам надходить остання година.

М. Тибрський

БОГДАН ЛЕПКИЙ 15)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

За Панасом пустилися Уласові наймити. Усі хлопи, як дуби, з пищалями, сокирами й ціпами, хто що любив і чим орудував краще. На останку Улас із бердишем на довгому держаку. Він ним найгрубшу гілляку за одним ударом відбивав від пня. Біля Уласа найстарша і найлюбіша його невістка з луком, як хутірна Діяна.

Ціла та ватага кинулася на майдан з таким нелюдським криком, що, казав би ти, орда йде.

Коли це побачив Босаковський, то, не надумуючися довго, вхопив довжезну і кріпку драбину, з густими жилавими щаблями, перекинув її через рів і, заки ворог отямився, що він робить, побіг, гукаючи:

„За мною, одинцем за мною!"

Так перебіг Борис і всі Уласенки.

Ворог, узятий несподівано в два вогні, кидався направо й наліво. Але спасення не було нікому. Хто у воду стрімголов не полетів, той псам у зуби попадався.

Даремно велитень-харциз келепом махав і словами грозив, — ніхто його не слухав. Ватагою заволодів той смертельний страх, на який ради нема. Кожний тільки й думав, щоб вихопитися з оцього жахливого крутіжа й втікти, куди його ноги понесуть. Але й за такими щасливцями гналися Панасові собаки та летіли як стріли.

А Панас так туго натягав свій лук, що стріла, як увійшла грудьми, то виходила хребтом.

„Борисе, уважай!" — гукнув Босаковський.

Він побачив, що велитень-харциз на Бориса з своїм келепом ішов, а Босаковський не міг скочити Борисові на підмогу, бо сам проти трьох боровся.

Але Борис в пору відскочив і велетнів келеп зарився глибоко в землю, а сам він носом запоров. Та був це борець не будь-який. Зірвався, вихопив келеп і замахнувся ним так сильно, що коли б був улучив Бориса, то цей і не гукнув би. Але Борис, хоч менший і куди слабший від свого супротивника, був багато лекший і меткіший від нього. Як дикий кіт почав він на всі боки скакати, поки не дочекався щасливого моменту й з усеї сили рубанув шаблею ворога по черепу.

Велет заревів, як ранений тур, рванувся, але тільки два-три кроки зробив і келеп вилетів йому з рук, а сам він горілиць простягнувся на землі.

Босаковський саме тоді упорався з своїми супротивниками й прибіг Борисові на допомогу. Та, побачивши, що сталось, шаблю об полу обтер і тричі нею Бориса по правому рамені ударив.

„Бачу, що не осоромиш мене", — промовив і хотів вус повісити на вухо, але тоді побачив, що вус цей був увесь у крові. Кров йому на сорочку спливала.

„Бач, якийсь нехристь черкнув мене і то по самім лобі. Та мабуть я йому це з процентом віддав".

Борис ухопив його за руку й потягнув до криниці. Хотів віддирати рукав від своєї сорочки й промивати рану, та Босаковський не дав.

„Краще ведро води на голову вилий, це мені добре зробить... Так... Ух!... Як же я змахався... А тепер скоріш за-товчи пороху в сивусі і на шматині приложи до рани".

Борис хотів скочити до хати по горілку, та Босаковський добув пляшку зі своїх бездонних штанів.

Архиєпископ Іларіон у Кракові

Для виголошення заповідженого на день 2-го лютого ц. р. наукового свого викладу в Кракові про українську літературну мову Архиепископ Іларіон прибув із Холма в суботу, дня 1-го лютого. Поспішний поїзд, яким мав приїхати Архиепископ коло 5-ої год. пополудні, через небувало сильну сніґову заметіль прибув до Кракова тільки десь коло 10-ої год. вночі, із спізненням понад 4 години. Архиепископа Іларіона зустріли на краківськім двірці: представник УЦК д-р І. Витанович, член краківської православної Церковної Ради інж. Суходолів і краківський православний парох, о. протоієрей М. Волков.

Архиепископ із двірця відїхав до приватного мешкання.

Рано, дня 2. лютого, в неділю, холмський Владика, у товаристві члена холмської Консисторії о. протоієр. М. Малюжинського, прибув до переповненої вірними православної краківської церкви підчас богослуження, яке відправляв у живій українській мові о. протоієр. М. Волков. Владика заняв місце коло крилосу перед іконостасом і відстояв там усе богослуження. На богослуженні був теж присутній голова УЦК проф. В. Кубійович, голова УДК д-р В. Загайкевич і інж. О. Бойдуник.

По літурґії о. прот. М. Волков відслужив панахиду по поляглих українських борцях, підчас якої виголосив палку проповідь, а наприкінці молебень з нагоди прибуття Архиепископа. В свойому привітальному слові зверненому до Владики Іларіона підчас молебня, о. прот. М. Волков побажав йому довгих літ на тяжкому, повному відповідальности архиепископському пості.

У відповідь на це привітання Архиепископ виголосив слово про тяжке післанництво його, як Архипастиря в Холмі. Архиепископ заявив, що прикладае всіх зусиль до того, щоб привернути первозванній апостольській православній Церкві той глибокий зміст, що вона його мала в історичних часах. Привернути не зовнішню форму, а правдивий внутрішній її зміст, що вимагае великої, напруженої праці, зверненої на перевиховання і пастви і духовників. Для допомоги в цій тяжкій праці Владика закликае всіх вірних.

Зворушливим моментом на молебні було відспівання молитви „Боже Великий...", підчас якої Архиепископ із піднесеними догори руками стояв при царському вході.

Поблагословивши наприкінці вірних, Арх. Іларіон відїхав до Українського Освітнього Товариства („Просвіти") при Адольф-Гітлер-Пляц, де прийняла його обідом краківська православна Церковна Рада.

По привітальному слові о. прот. М. Волкова підчас обіду, Архиепископ Іларіон виголосив довшу промову, в якій дав кілька актуальних вияснень.

Перше вияснення — щодо мови богослужень. Справа переходу в богослужбах на живу українську мову не є такою простою річчю, як декому видається. Владика тримається обережного підходу до цього делікатного питання, щоб не дати приводу до провокаційних обвинувачень у ломанні традицій і до поширювання поголосок про „заведення унії". Треба переводити ступнево зміни внутрішнього перевиховання мас, а потім уже надавати зовнішні форми богослужебним відправам.

Із почуттям глибокого смутку Архиепископ Іларіон зупинився на відношенні нечисленних білорусинів, до українського Владики. Архиепископ завжди виявляв не тільки повну толеранцію до білорусинів, як до окремого народу, а навіть великі симпатії до них, чого свідком є одна написана ним книжка про білоруський народ і його мову. Нечисленні одиниці, що називають себе тепер білорусинами, підбехтані темними силами, віддячилися йому проявом повної нетолеранції, бажаючи підпорядкувати себе аршавській архиепископії, а не холмській, якій формально підлягають.

Щодо злобних наклепів, немов Архиепископ не дотримуе канонічної підпорядкованости варшавському митрополитові, як зверхникові православної Церкви в Ґен. Ґубернаторстві, то Владика Іларіон катеґорично їх відкинув. Він завжди був здисциплінованим архипастирем і цієї дисциплінованости дотримуе на кожному кроці.

Ще більш злобні наклепи згущують атмосферу довкола питання про цілком мітичний його плян створити якийсь окремий, незалежний осередок українського національного життя на Холмщині. Архиепископ рішуче заявляе, що займається виключно церковними справами, лишаючи всі інші справи компетенції проводу УЦК у Кракові.

Присутній на обіді голова УЦК проф. В. Кубійович, відповідаючи Владиці, ствердив повну гармонію у взаєминах між церковною управою холмсько-підляської Архиепископії й установами українського прово Кракові.

По обіді Владика відбув у свойому мешканні конференцію з дирекцією У інського Видавництва в Кракові у сп видання церковних православних книг.

У 6-ій год. веч. в Українському Освіт му Товаристві відбулося засідання На вої Ради УЦК при вщерть заповненій Засідання відкрив голова Наукової Р проф. І. Раковський привітанням Архи скопа Іларіона й подякою йому за вия не бажання виголосити свій відчит.

Після цього місце на катедрі займае хиепископ Іларіон, який виголосив обш ний відчит на тему „Українська літерату мова й її значіння в розвою нації". Саля слухала відчит з великою увагою і наго дила високого прелеґента рясними оп ками. Зміст відчиту подаемо окремо.

По відчиті Наукова Рада гостила Ар єпископа в помешканні УОТ вечерою, якій були присутні голова УЦК проф. Кубійович та члени культурно-освітніх ц цій і Наук. Ради УЦК.

Вечеря перейшла серед живої обм думками, підчас якої Владика висловив с запевнення, що як архипастир і член ук їнської нації він не робить ніяких різн між іновіроісповідним українським гро дянством на території Холмщини й Підля шя і що різні поголоски про це є робот непокликаних чинників, що мають един намір — „в рідну хату вносити роздо Владика гаряче просив присутніх, у пер мірі провідника УЦК проф. В. Кубійови допомогти піднести йому свідомість ук їнських мас Підляшшя й Холмщини, умо ливлюючи видання так потрібної цим мас під цю пору церковної і популярної, з р них галузей знання, літератури.

Наведені заяви Арх. Іларіона в цілій н ці актуальних справ безумовно причиня ся до ще швидшої та кращої налагоди з ґанізованого українського життя у Ген. Г бернаторстві.

Зимова допомога — це найважливіша справа. Памятайте про бідну дітвору, про жертви війни, хворих по лікарнях і братів, що ждуть від Вас помо

„Улас, щира душа, дав мені на добраніч, та я не встиг випити, аж тепер знадобиться. Тільки ти не лий багато, бо шкода... Так, так, спасибі, але пляшку дай сюди!"

Заки Борис заліпив рану, Босаковський випив горілку до останньої краплі, кажучи, що як вона має пособити, то треба її в середину давати, бо середина важніша від верху.

За той час Улас кінчав ворогів. Не важко було.

Втративши свого провідника, про якого гадали, що він непоборний, навіть не боронилися. Кидали зброю та благали пощади.

Бачив це Борис і тягнув свого названого дядька до бічної хати. Хотів його покласти на ліжко, щоби з нього забагато крови не стекло.

„Тю, дурний! Це для здоровля добре. Не менше двох разів на рік пускаю собі кров, щоб мене не залляла. Бігай скоріше до стайні та кажи наймитам, щоб коней сідлали. Поїдемо за ворожим табором. Він мабуть недалеко звідси стоїть".

Але наймити й без того вивели вже коні за зводжений міст.

Борис і Босаковський скочили на своїх. Панас, Помело, три Уласенки та їх жінки почвалами за ними. Улас, Устя і челядь лишилися хутора пильнувати.

Недалеко вони йшли. Серед лісу в придолинку паслося стадо коней і кількох конюхів грілося біля вогнища. Вони навіть не пробували спротивлятися й відразу здалися. Одному з них Борис петлю на шию закинув.

„Табор де? Кажи!"

Конюх не надумувався довго, — провадив.

„А собак тепер прибери до рук", — відізвався Босаковський до Панаса, — „щоб не покусали кого".

Панас насилу покликав псів до себе й повпинав їх на ланцюги. Він чотири, а старший Уласенко стільки ж провадив. Їхали, як на лови.

„Тільки ти нас добре веди, а то — смерть", — грозили конюхові. — „Собаку на гилляку — й кінець".

„Защо?" — боронився хлопчисько. — „Гадаете, що ми з доброї волі? Нас присилували, так, як і ви тепер. Але ми нікого не грабували і не вбили, біля коней усе були".

„Не балакай багато. Веди!.... Далеко ще?"

„Ні, ось тут на галяві вози".

На лісовій галяві справді видно було вози, а коло них паслися преспокійно коні.

„Гей, а є там хто?" — спитав Борис.

Замість відповіри, лиш якійсь кінь пирснув.

„Є там хто?... Бо стріляю!"

Ізпід воза виліз якийсь дід. За ним другий, потім третий. На колінах сунулися, благаючи ласки.

„Ми не винуваті. Нас силою забрали. Хати нам попалили, добро розграбували, безталанні ми!"

„Побачимо, як засвітає, хто ви. А тепер повязати їм руки!" — приказував Босаковський, звертаючись до своїх людей. — „Так. А щоб мені ані один не пробував утікати, бо пущу собак".

Босаковський наказав своїм людям обступити табор і не випускати нікого а сам зіскочив з коня і став перешукувати вози. Чого там не було! І сало, і крупи, і поросята позаколювані, і побитої домашньої птиці цілі купи. Бочки з горілкою і міхи з вином також. Знати, не в однім дворі хазяйнували харцизи й не будь-де, бо й постелі, і килимів, і одягу всілякого навантажений був цілий віз.

На боці корови та воли в траві лежали, ремигаючи.

(Далі буде).

олосів преси

Анґлійські пляни в Портуґалії

а цю тему кореспондент **„Фелькішер ахтер"** з Мадриду:

„Вістка про покликання нових річників в Англії спонукує тамошніх еспанських кореспондентів до цікавих висновків. Кореспондент Ассаі з часопису »Я« твердить, що нові покликання ослабили промислово - вирібничу спромогу Англії та доказує, що в Анґлії не рахують уже більше на власний промисл. У своїх останніх заявах сказав Черчіль, що Англія потребує не так людей, як зброї. Однак, коли нині в Англії рішаються все ж таки витягати мужчин із фабрик зброї та передають їх до армії, тоді виходить. що від часу останніх заяв Черчіля прийшли до якихось важливих перемін у англійських военних плянах:

Ассаї здогадується також м. ін., що в Лондоні підготовляють якусь нову експедиційну армію. Ця вістка мусить, зокрема на іберійському півострові, викликати особливу сторожкість. За останніми вістками, в Портуґалії зросла тепер дуже англійська активність і, якщо говорити про експедиційні армії, то *Португалія* мусить вважатися особливо загроженою.

Під натиском англійських і жидівських кол, *примусив* лізбонський уряд італійського журналісти Цезаре Нівеллі покинути Португалію. Саме Нівеллі у низці своїх звітів до італ. преси звертав увагу на англійські махінації в невтральній Португалії та на темну роботу тамошніх жидівських еміґрантів".

Ще один плян

Загально відомою річчю є, що Анґлія хо- від Америки не тільки матеріяльної омоги для себе, але хоче її також втяи у фронт господарської війни з Німеччю. Про нові пляни англійських спецітів у цьому напрямі пише **„Франкфуртер"** покликуючись на інформації „Юнай. Пресс".

„За цим пляном спільного господарського фронту мають Злучені Держави заборонити візду до американських портів усім кораблям, що возять товарі для держав оси... Крім цього мають Злучені Держави покласти арешт на всі тамошні грошеві конта та маєтки Німеччини та Італії. Плян передбачує далі, що Злучені Держави приймуть нову ліценційну систему для експорту, яка охоплювала б вивіз з усіх, для держав оси важливих сирівців. У звязку з цим, треба буле б на погляд Лондону, управильнит: також проблему південно . американських експортових надвижок. Це зроблено б так, що Англія і Злучені Держави закупили б усю надпродукцію важливих матеріялів та регулювали б опісля південно - американський експорт до Европи, Совітів та Ніппону на основі нормального запотребування. Ясно, що величезні кошти такої акції впали б очевидно на Злучені Держави, бо Англія ледви чи зможе вже надалі фінансувати свої власні закупи в Америці. „Юнайтид Пресс" передає погляд англійських знавців, що при здійсненні їхніх предложень Злученими Державами, англійська бльокада буде на 40 відсотків більше успішна. Цей плян, що простягається на всі ділянки военного господарства, предложили вже особистому представникові Рузвелта Гопкинсові, що під цю пору перебуває в Англії. Він є також головною темою переговорів, що їх веде лорд Гелифекс від часу свого приїзду до Уошингтону".

Кореспондет кінчить заввагою, що до цього пляну, хоча він не вийшов ще зі стадії проєкту, прикладають в Анґлії велике значіння. На погляд анґлійців, він зовсім не переступає межі дотеперішньої форми американської форми американської невтральности і здійснення його зробить куди менше враження, ніж заведення експортової ліценційної системи для окремих продуктів.

онференц'я держав в области Ля Пляти

Перед двома днями, в мин. суботу, почася в Монтевідео, столиці Уруґваю, кон ренція південно-американських держав, лежать в области ріки Ля Пляти (Пара-). Передісторію і мету цієї конференції совує саме **„Кельніше Цтг"**:

„В половині грудня мин. року зїхалися на одному із плантаторських фільварків коло Кольонії при самому уруґвайському кордоні міністри закордонних справ Арґентини та Уруґваю. За урядовим звітом, темою їхніх розмов були справи безпеки та оборони лиману великої ріки Ля Плята. Крім цього обговорено ще й господарські проблеми, м. ін. справу митної унії. Оба міністри обговорювали також справу суверенности над 112 малими острівцями, що лежать у гирлі та лимані Ля Пляти, і врешті справу суверенности над самою рікою. У найважливішій проблемі забезпеки й оборони міністр Уругваю висунув проект свого уряду, щоб у лимані Ля Пляти побудувати бази для морської й повітряної фльоти за гроші Злучених Держав Півн. Америки. Однак Арґентина різко протиставилася цьому проектові, так, що уругвайський уряд застановив покищо свої пляни, які в першу чергу зміряли до створення бази коло Пунта дель Есте у гирлі ріки Ля Плята.

Слід згадати, що ще до того часу делеґати морського міністерства Злучених Держав переговорювали в цій справі з аргентинським урядом. Однак в Буенос Айрес трималися арґентинці вперто засади, що була проголошена на всеамериканській конференції в Лімі: „Континентальна солідарність так, але своя власна, самостійна політика", — і відкинули предложення делеґатів Злучених Держав. Арґентинська преса підкреслювала, що будова морсько - летунської бази в Пунта дель Есте Злученими Державами може мати з часом необчислені наслідки не тільки для Арґентини та Уруґваю, але й для сумежних держав Болівії, Параґваю та частини Бразилії, бо 96 відсотків усього експортового краму цих держав пливе саме цією рікою. Ці заввагн найшли відгук серед південно - американських держав, яких інтереси звязані з рікою Ля Плята; то ж Бразилія, Болівія і Параґвай зажадали втримання „статус кво" (себто незміненого положення) в области Ля Пляти. Ці події, що в останніх місяцях були темою загального зацікавлення в цілій Південній Америці, творять тло конференції пятьох при-ляплятських держав, що почалася в суботу в Монтевідео. У ній беруть також участь, як обсерватори, по одному делеґатові, Хіле (Чіле), Перу і Злучені Держави Півн. Америки. Аргентинці находяться все ще в опозиції супроти пляну будови баз Зл. Державами П. А. Їх підтримують також деякі уругвайські політичні кола в Монтевідео, де, як відомо, прийшло до крізи уряду власне у справі Пунта дель Есте. В уругвайській пресі пишуть про це справи дуже отверто і без обиняків. Так пише, напр., часопис „Ель Дебате": „Хто заплатить за побудову цих баз, що коштуватимуть сотки мілiонів? Чужинці дадуть на це своє золото, а нам прийдеться за нього заплатити скоріше, чи пізніше нашою самостійністю". Не обійшлося також без гірких докорів Злученим Державам П. А., що, мовлям, під словом „Панамерика" заховали вони кураторію Злучених Держав над Південною Америкою..."

На сьогоднішній конференції у Монтевідео обговорюють офіційно справу уміжнародовлення (інтернаціоналізації) ріки Ля Плята й усякі митні та господарські справи. Однак на ділі в осередок нарад увійде таки справа военних баз, щодо яких Уруґвай зі Злученими Державами мабуть уже договорилися. Можливо також, що під натиском Арґентини рішення у цій справі буде відложене аж до скінчення переговорів між ґенеральними штабами, що до яких ініціятиву підняли Злучені Держави. Але врешті решт треба буде щось вирішити".

—o—

АКЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ЛЕТУНІВ

БЕРЛІН, 3. II. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Дня 1. лютого німецьке летунство продовжувало збройні розвідчі лети над Анґлією. У спадних летах заатаковано два летовища, при чому знищено або ушкоджено багато ворожих боєвих літаків. Влучні поцілі впали на ганґари й схови. У **Східній Анґлії** обкидано успішно бомбами дві фабрики та одну з пристаней. Німецькі ловецькі літаки зістрілили один ворожий літак у хвилині, коли він хотів налетіти на зайняті терени.

Далекострільна артилерія обстрілювала важні військові обекти на терені південно-східньої Анґлії.

Німецькі боєві літаки успішно заатакували уладження пристаней у районі **Середземного моря** і побережжа **Північної Африки.** Затоплено 3 ворожі торговельні кораблі, загальної містоти 14.000 тон і поважно ушкоджено 3 інші кораблі.

Ворог не налітав минулої ночі на німецькі й зайняті терени. Два німецькі літаки не вернулися до своїх баз.

БОРОТЬБА В ІНДОКИТАЇ.

БЕРН, 3. II. — Французькі щоденники поміщують тепер обширні описи збройного конфлікту між Сіямом та Індокитаєм. Завдяки посередництву Ніппону вдалося тепер довести до перемиря між обома противниками. Граничні сутички почалися там у листопаді. Головну участь брало в них летунство. Згадані бої відбувалися переважно на границі провінцій Ляос і Камбоджа. Бої на більшу мірку розпочалися щойно 1. січня. До боїв прийшло в околиці Пак-Ляй у північній частині краю. Сіямські війська найсильніше натискали переважно на височині Камбоджи. Французьке командування вжило там старих танків типу Рейно. У тих боях нераз приймало участь французьке летунство.

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ СТАН АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕТУНСТВА.

НЮ-ЙОРК, 3. II. — Американський щоденник „Ню-Йорк Гереλд Трибюн" повідомляє, що американський міністр війни Стимсон заявив перед заграничною комісією сенату, що американська армія розпоряджає ледви 650-ма боєвими літаками, але ніодин із них не відповідає новітнім вимогам. У 1940 р. вибудувано біля 2000 літаків, але американська армія й фльота дістала тільки 400 машин. Решту вивезли за границю.

БЮДЖЕТ НІППОНУ ПРИЙНЯТО ОДНОГОЛОСНО

ТОКІО, 3. II. На засіданні ніппонського парляменту 2. II. ухвалено одноголосно бюджетовий прелімінар на рік 1941-2, на суму 6.860 міліонів енів. Одночасно через аклямацію ухвалено прелімінар надзвичайних видатків за рік 1940. Міністр скарбу Кавада ствердив, що це перший випадок одноголосного ухвалення бюджету, що мав місце в ніппонському парляменті. Цей факт свідчить про те, що члени парляменту здають собі ясну справу з поваги положення, в якому тепер є цісарство.

Господарські справи

Боротьба за цукор

Справа забезпечення цукром є сьогодні для виживлення населення немаловажною проблемою. Його віджвича вартість дуже висока. Тому не диво, що сьогодні управа цукрової трощі в південних краях, чи цукрового буряка в умірковому кліматі сильно поширюється. Дійшло вже навіть до того, що його після світової війни випродуковувано забагато. Між державами доходило до завзятих конкуренційних боїв за здобування ринків. Ось Польща, щоб вдержатися на ринках, продавала цукор по 17 зол. за метр. сотнар, тоді, як себе замкнула перед чужими довозами, щоб приневолити своє населення купувати найгірший виріб по 100 зол. за метр. сотнар.

Щоб цьому лиху зарадити і не продукувати надміру, не знижувати цін, не поборювати себе, або не викидати цукру на марне, пробувано скликувати міжнародні конференції. Така конференція відбулася в 1937, потім у 1938 році, але до нічого не довели, бо держави годилися на ключ що до продукції і подажу цукру на ринок, але тихцем таки його продавали, а то й публично ломили умови.

Та чи дійсно така велика в світі продукція, чи може радше виною хто інший і що інше. Спробуймо собі проаналізувати це питання і найти відповідь.

По обчисленнях із 1937 року число людей на всій земній кулі виносить 2 міліярди 174 мільйонів душ. Коли візьмемо під увагу, що в році 1800 було тільки 906 мільйонів, у р. 1900 уже 1 міліярд 608 мільйонів, а світова війна та революції приростові не дуже перешкодила, бо в 1920 році те число вже виносить 1 міліярд 786 мільйонів, а в 1930 р. 2 міліярди 13 мільйонів, то бачимо, що населення прибуває дуже скорим темпом. Очевидно населення продукує стільки поживи, скільки треба до виживлення. Значить, із приростом людности росте постійно приріст поживи. Змінюється тільки її якість.

Історія продукції викаже передусім великий зріст так зв. скондензованої поживи в порівнянні до обемистої, а до сконденованої належить у першій мірі цукор. Не дуже давно ще в Европі цукру не знали, тільки мід, а на Сході в Азії трощевий цукор. Ніхто тоді не знав, що цукор можна мати з буряка. Тоді цукор ще не був поживою, а тільки присмаком.

Трощевий цукор був тоді дуже дорогий і був великим доходовим підприємством південних країв і островів Азії та Америки. Його могли купувати тільки так зв. вищі сфери Европи. Тільки війна Наполеона з Англією, бльокада Европи з боку Англії та замкнення довозу трощевого цукру спонукали Европу до продукції цукру з буряка. Значить, війни викликали переворот у продукції і довели до того, що буряковий цукор став вкінці щоденною поживою, тим більше, що є дуже вигідний до транспорту. Українські чорноземи показалися дуже пригожими до управи укр. буряка.

Сьогодні світ продукує кругло 300 міліонів метричних сотнарів цукру, тобто кругло 30 міліярдів кільограмів, так що на душу припадало б біля 14 кг річно, коли б ця кількість була рівномірно розділювана. Але про такий розділ навіть нема мови, коли в Польщі, яка була положена в центральній Европі, а не десь в некультурних сторонах, припадало в найліпших роках пересічно 12 кг на голову річно,а решта йшла за безцінь до Англії по 17 сотиків за 1 кг. і там цукром тим годовано англійських коней. А є ще краї, де цукру люди може й не бачили. Найбільшим продуцентом і консументом цукру є сьогодні Злучені Держави Америки та їх посілості (Куба), бо в 1939/40 році випродуковано його кругло 78 міліонів сотнарів. Другим по З. Д. А. є британська імперія з продукцією 60 міліонів сотн., на 3-тім (у Европі найбільшим) продуцентом є Велика Німеччина, бо разом з Протекторатом і Ген. Губернаторством випродуковала в 1939/40 р. кругло 31 міліонів, а разом з державами, що їх поконала (Францією, Бельгією, Голяндією, Данією) і з Італією 50 міліонів метр. сотнарів. Решта держав Европи випродукували 36 міліонів, Совітський Союз (Україна) 25 міліонів, Пол. Америка 23 міл., Ніппон 20 міліонів і т. д.

Коли порівнювати стан Англії з Німеччиною, то Німеччина щодо цукру краще засіблена, бо англійські території розкинені по цілому світі, а то й дуже віддалені від англійського материка, а німецькі впливи на осягнення цукру навіть із країв тут не враховані, як Румунія, чи Угорщина, — близькі. Головним продуцентом цукру для Англії є Британські Індії з 30 міліонами сотнарів. Це цукор гіршого сорту. Далі Австралія — нижче 10 міліонів і Пол. Америка. Сама Англія продукує всього біля 5 міліонів сотнарів.

Так розчленена продукція є для Англії в часі війни дуже некорисна, тим більше, що Канада щодо цукру також не є самовистарчальною, та ще й німецька бльокада сильно підтинає можливості довозу. Англія довозила біля 80 відсотків консумованого в себе цукру. Сьогодні Англії не стає кораблів, таксамо з девізами не легко, щоб закупити належну його кількість. А цукор став у Англії вже здавна дуже важною, просто необхідною поживою, особливо для війська.

Скільки вже в цій війні пропало цукру в морях внаслідок затоплення кораблів, цього покищо ніхто не скаже, так, як ніхто не може ще тепер знати, скільки згоріло його в маґазинах, уже на місці призначення до розділу для консумпції. Сьогодні Англії не стає цукру. І ось що вона з цього приводу робить.

Дня 6. січня 1941 р. відбулася в Лондоні конференція міжнародної ради цукрової — очевидно без держав оси і приналежних держав. Англії залежало не на тому, щоб управильнити продукцію, але щоб забезпечити собі якось доставу. Між іншим вибрано спеціяльну комісію, яка має вже заздалегідь проаналізувати справу розділу цукрової продукції після війни.

Вибір цієї комісії і можливість підготови розділу продукції аж на час після війни сьогодні очевидно неповажний, бо ніхто не може знати, як буде тоді виглядати політичний і господарський світ. На всякий випадок не так, як до війни, ані не так, як хоче цього Англія.

Як бачимо, часи змінилися. Ще недавно відбувалися конференції, що робити з надміром, сьогодні радяться, як здобути цукор.

—o—

Праця орґанізаційно-аґрономічного відділу

„СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" НА ТЕРЕНІ ПЕРЕМИЩИНИ.

Села, положені на захід від Нім. Перемишля почали щойно від липня 1940 р. покриватись орґанізаційною сіткою. Сьогоднішній стан такий: 17 новозаснованих і оформлених кружків „С. Г." із 666 членами, 7 нових осередків із 108 членами основиками, що ще не дістали дозволу на відбуття своїх установчих зборів та кілька старих кружків, які щойно із цим роком переходять від Ярославщини до Перемищини. На чолі орґанізаційно-аґрономічного відділу „С. Г." стоїть інж. Ю. Артюшенко. Одночасно із внутрішньо орґанізаційною роботою орґанізаційно-аґрономічний відділ „С. Г." підготовив відкриття сільсько-господарських шкіл огородничого курсу та хліборобського вишколу молоді. Курс передовичок і передовиків хліборобського вишколу молоді відкрили дня 20. I. 1941. В пополудневих годинах до салі Сестер Василіянок, де вже були курсанти зі своїми професорами, зібралися представники українських інституцій та представник німецької влади перемиський шульрат фон Прайс. Орґанізатор і керманич курсу інж. Ю. Артюшенко виголосив промову у німецькій мові, в якій привітав представника німецької влади та висловив подяку за прихильність при влаштуванні цього курсу. — Він висловив бажання, щоб передовики сільсько-господарської роботи в українських селах, піднесли їх на такий рівень, що забезпечив би добробут українського селянина та заразом господарству Ген. Ґубернаторства.

Шульрат фон Прайс подякував за привіт і висловив надію, що по цім першім курсі прийдуть дальші. Потім звернувся до курсантів з закликом працювати совісно, навчитися орґанізації й дисципліни.

Опісля керманич курсу інж. Артюшенко привітав гостей та виголосив промову про завдання й цілі цього курсу. Теплими словами та побажаннями успіху в праці привітав курс представник УДК у Нім. Перемишлі дир. Пеленський.. Курс має 28 учасників із найдальше висунених на захід сіл, як Скопів, Бабичі, Рушельниці, Воля Кривецька, Речпіль, Красичі, Бовино, Вапівці, Уйковичі й ін. На курсі викладають: інж. Каплистий, інж. Красноуцький (з централі „С. Г."), інж. Артюшенко, інж. Антонець, радн. Шулякевич, дир. Станимір, інж. Скоропада, дир. Борисевич, інж. Томащук, інструктор Крупа, інж. Олена Артюшенко, інструкторка Анна Василюк, Менда С., Пинило, Ґоцький Р. Прокоп і ін.

Завзяті бої в Африці

РИМ, 3. II. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

На **грецькому фронті** звичайна діяльність артилерії й акція розвідчих відділів. У спадних летах заатаковано успішно ворога й обкидано бомбами скупчення ворожих військ.

На терені **Киренаїки** італійські панцирні відділи на південь від **Джебель** заатакували ворожі відділи, та відперли їх, причому італ. летунство обкидало їх бомбами.

У Східній Африці дальше триває бій на північному фронті. В завзятих боях італійські білі й колірові війська завдали ворогові поважні втрати. Також італійські втрати були поважні. Летунство успішно помагало в цій боєвій акції.

Один торпедний човен затопив на Еґейському морі ворожий торговельний корабель місткости біля 10.000 тон. Всі італ. торпедні човни вернулися до своїх баз.

—o—

Звідчитової салі

За соборну літературну мову

НАУКОВИЙ ВИКЛАД АРХИЕПИСКОПА ІЛАРІОНА У КРАКОВІ

Дня 2. лютого 1941 р., заходом Наукової Ради Українського Центрального Комітету у Кракові **архієпископ Іларіон (д-р Іван Огієнко)** виголосив виклад у переповненій салі УОТ на тему: **„Українська літературна мова та її значіння в розвою нації"**.

На вступі прелегент ствердив, що між літературною та звичайною мовою є деяка різниця. Звичайна мова, оперта на місцевих говірках, вживає »паратакси«, рівнорядних, головних речень, зате літературна й наукова мова вживає »гіпотакси«, підрядних, побічних речень.

В XI. столітті наша літературна мова була староцерковно - словянська. З половини XVI. століття повстає нова наша літературна мова — **канцелярійна**. При кінці XVIII. стол. **Котляревський** вживає літературної мови, опертої на народній мові, з домішкою архаїзмів і русицизмів. Котляревський увів до літературної мови полтавську говірку, Квітка — харківську, М. Вовчок ввела дуже гарну народню складню. Куліш творить літературну й наукову мову, при праці над своїми перекладами з чужих мов. Одначе головним творцем нашої літературної мови став **Шевченко**. Він був селянин, одномовний, думав по українському, не ходив до російської школи, мав сильне мовне почуття, не вживав місцевих слів, довго виправляв свою мову. Походив з центральної України, де перехрещуються східні говірки з західніми, та черпав з цієї криниці української народньої мови.

Київські та полтавські говірки лягли в основу української літературної мови. Пізніше й західні, галицькі говірки ввійшли до літературної мови. Від них прийнялося м. ін. »від« (східньо - українське — »од«), що тепер є в літер. мові. Теперішня **наша літературна мова витворилася зі східних і західніх говірок**. Від 1917 р. почала витворюватися одна, соборна, літературна мова.

Одна літературна мова повстає скоріше в державних, ніж у недержавних народів. На її уформування складається багато чинників.

1. **Школа.** У школі найбільше кується літературна мова. Учитель повинен від 1. року науки привчати дітей до літературної мови. Тимчасом у Східній Україні до 1917 р. зовсім не було українських шкіл, а в Галичині не працювали у школах над літературною мовою.

2. **Церква. На всіх українських землях з різних причин донедавна** мало звертали уваги на українську літературну мову в церквах. Тепер справа ця змінилася на краще.

3. **Державне життя.** Всі уряди, суди й державні установи державних народів вживають літературної мови.

4. **Література.** Сама література є великим двигуном літературної мови. Письменники з Наддніпрянщини дуже дбали про літературну мову, зате з Галичини — менше. Щойно після 1917 р. почали наші західні письменники вживати одної літературної мови.

5. **Преса.** Дуже великий вплив на вироблення літературної мови має преса. Багато людей, особливо тепер, читає тільки пресу. Тому велике значіння в кожній редакції має **мовний коректор**, що читає всі матеріяли.

6. **Театр.** Живе слово зі сцени мусить бути виголошене в літературній мові. Недопустимі є різні місцеві говірки на сцені.

7. **Св. Письмо.** Це також дуже важний чинник. В деяких народів літературна мова почалася від перекладу Св. Письма, (у німців — Лютер). Св. Письмо читають дуже часто й вчаться на ньому мови. Перші переклади Св Письма **в українській мові були в XVI. ст.** Переклад Куліша не поширився. Минулого року вийшов переклад Св. Письма прелегента (проф. І. Огієнка) **у 50.000 примірниках, що за 10 місяців усі розійшлися.** Євангелія — це могутній двигун літературної мови.

8. **Мовний журнал.** Всі народи мають свої мовні журнали, що плекають свою літературну мову. Прелегент видавав 7 літ мовний місячник **„Рідна Мова"**.

9. **Уряд мовної поради.** В усіх державних народів **є уряди мовної поради.** Хоч німецька літературна мова яка вироблена, то є німецький уряд такої поради.

10. **Жінка.** Жінка-мати відіграє величезну ролю у вивченні літературної мови. Тимто й називають рідну мову — матірною мовою. Та не всі наші матері говорять доброю літературною мовою. Жінки в багатьох народах були важним чинником у розвою літературної мови.

Літературна мова творить з різних племен одну націю, має величезне значіння для витворення національного почуття національної культури.

Літературна мова — це чинник, що обєднує нарід, творить свідомість єдности й соборности. Соборна літературна мова — цемент, що обєднує всі племена в одну націю. Без соборної літературної мови — немає свідомої нації.

До 1917 р. були такі великі різниці між літер. мовою Галичини й Наддніпрянщини, що галицькі шкільні книжки й проповідницька література була майже незрозуміла для українців Східньої України. До 1917 р. були дві українські літературні мови. Потім почалася праця над витворенням одної соборної літературної мови.

Без спільної літературної мови — нема нації. Є тільки збір племен.

Від 1917 р. почалася в Галичині незвичайно творча праця за витворенням одної літературної мови. Подібна праця йшла на Буковині, Закарпатті й в Америці. Сталося — чудо. Галичина зєдинилася духово, мовно. Сучасна літературна мова в Ген. Губернаторстві ще не зовсім соборна, хоч є вже зміни на краще.

Хто не вчиться літературної мови — не буде її знати. Не вистане покликуватися на свою місцевість, чи на свою бабуню. Покійний поет Б. Антонич, вивчив за 3 роки соборну літературну мову, хоч йому, як лемкові, дуже важко було її опанувати, особливо через наголос. При бажанні кожний може вивчити соборну літературну мову. Треба дбати, щоб у дома, школі, церкві, в письменстві та в часописах була гарна, літературна мова. Це національний обовязок усіх українців дбати, щоб запанувала **одна, соборна, літературна мова!**

З церковного життя

Подяка буковинського духовенства

У звязку з архипастирським листом архиепископа холмського й підляського Іларіона до православного українського буковинського духовенства, яке перебуває нині в таборах для переселенців у Великій Німеччині, архиепископ Іларіон одержав від цього духовенства листа такого змісту:

„Високопреосвященніший Владико! Ваш, рідною українською теплотою овіяний, пастирський лист з дня 7-го січня 1941 (25 грудня 1940), звернений з нагоди Різдвяних Свят та Нового Року до всього православного українського духовенства, що вийшло з Буковини, ми, смиренно підписані священики, отримали дня 17 січня 1941 з невимовною радістю й утіхою. Це ж перший у нашім житті український пастирський лист від українського нашого Владики! Сльози радости світилися в наших очах по прочитанні Вашого пастирського листа... Ми читали його ще раз, і ще раз, і ще раз. Справді, мир Божий відчули ми в наших від дотеперішньої недолі зболілих, душах... Немов цілющий бальзам упали на наші, правди прагнучі, серця слова: **„...сум ваш обернеться в радість!"** (Ів. 16, 20). Від щирого серця дякуємо Вам за таку милу несподіванку! З нетерпеливістю чекаємо хвилини, щоб відвідати й привітати свого Архипастиря в Його престольному місті Холмі та прийняти від Вас Архиерейське Благословення на нові місця нашого служення. Запевняємо Вас, Високопреосвященніший Владико, що щиро й віддано хочемо працювати для добра й слави Нашої Української Церкви й Українського Народу.

Шлемо мольби в наших щоденних молитвах до Всевишнього, щоб сповнив усі Ваші й наші задушевні бажання в цім Новім Році та щоб скріпив Ваше здоровля й продовжив Ваше життя для слави й добра Нашої Церкви й Народу на много та много літ!

Просимо Вас, Високопреосвященніший Владико, прийняти запевнення нашої синовної любови й відданости". (Підписи).

Зневага української святині

В **с. Березівці**, вол. Богукали, біло-підляського повіту, є будинок церкви-школи, побудований православним фундатором ще до світової війни. Був там колись і православний священик.

Прийшов 1918-ий рік, той самий, що з відбудовою польської держави стільки горя й сліз приніс українському народові на Холмщині... Св. вівтар цієї церковці поляки зруйнували, св. образи й предмети релігійного культу й церковного вжитку поляки-католики розікрали й понищили, а дзвіницю перенесли на католицьке кладовище в с. Малівку, куди забрали також паникадило з церковці.

Страшну картину уявляє собою ця церковця тепер при оглядинах її в середині. Св. вівтар обернений місцевим поляком учителем на дровітню; в куті стоїть знятий з церковної бані поламаний хрест; у вівтарі, біля царських дверей, зложено кілька метрів дров; там, де знаходився жертівник, тепер купа сміття, з через увесь вівтар на кількох шнурах сушиться порозвішувана білизна пана польського „професора". На місці св. престолу лежать понищені й порозкидані св. образи...

У цей самий час у с. Березівці й сусідніх селах скупчено замешкує православне українське населення, яке не має де молитися...

БОМБАРДУВАННЯ ЛОНДОНУ Й САВТГЕМПТОНУ

БЕРЛІН, 3. II. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Ескадри боевих літаків заатакували більше число важних військових обектів на терені **Лондону й Східньої Англії**. Поцілено великий збірник нафти в **Савтгемптоні**, внаслідок чого вибухла велика пожежа. Біля східнього побережжя Англії поважно ушкоджено ворожий торговельний корабель. Далеколетні боеві літаки затопили два торговельні кораблі, загальної місткости 10.000 т., на захід від Ірляндії. Заложено мінами одну англійську пристань. Ворог не налітав на німецькі й зайняті терени.

—o—

ЯК ВИГЛЯДАЄ РОЗБУДОВА АНҐЛІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ

БЕРЛІН, 3. II. — Один з британських знавців морських справ говорив у четвер вечором у лондонському радію про розбудову британської фльоти від початку війни. Згідно з тими інформаціями англійці закінчили тепер будову нового лінійного корабля „Кинг Джордж V" та підводного човна „Зандербовт". Також вже підчас війни закінчили будову контрторпедовця „Келлі" та літаконосця „Ілюстріес". Останній — важко ушкоджений на Середземному морі й надовго нездібний до служби.

—o—

ЯК АНҐЛІЙЦІ ПОМАГАЮТЬ ГРЕЦІЇ?

ШТОКГОЛЬМ, 3. II. — Лорд-сторож печаті заявив Палаті Громад, що Англія зібрала на фонд допомоги Греції 46.000 фунтів штерлінгів, що рівняється 1 мільйонові золотих. У Німеччині зібрали тричі більше на зимову допомогу підчас одної неділі. Не знати, скільки з того дали англійські громадяни, а скільки різні занґлійщені греки, що живуть в Англії як купці, маклери й агенти.

Новинки

КАЛЕНДАР.

ЛЮТЕНЬ.

4. Второк — Тим. ап. Ан.
5. Середа — свмч. Клим. еп.

— БІЖЕНЦІВ, що при переході кордону з Совітів і Литви здали гроші німецькій митній сторожі й які у визначеному речинці до 15. XI. 1940 р. подали прохання до УЦК в справі одержання підмог та були візвані доповнити свої прохання — закликається, щоби вони найпізніше до 10. лютого 1941 р. доповнили свої прохання відповідно до вказівок, які одержали від УЦК, чи через Головну Опікунчу Раду. — Відділ Праці й Суспільної Опіки при УЦК.

— В СПРАВІ ЗВІЛЬНЕННЯ ПОЛОНЕНИХ, бувших вояків польської армії, що перебувають у таборах полонених, подається до відома, що згідно з повідомленням компетентних чинників, усі УКРАЇНЦІ ПОЛОНЕНІ, без огляду на їх попереднє місце замешкання, будуть із таборів звільнені вже в найближчому часі. Прохань у цій справі не потрібно ніде вносити. — Керманич Відділу Праці і Сусп. Опіки при УЦК. 1-5

— ЗМІНА РЕЧИНЦЯ НАРАДИ ПРО ШЕВЧЕНКІВСЬКІ РОКОВИНИ. Заповіджена на середу 5. ц.м. нарада в справі обговорення Шевченкових Роковин відбудеться не — як було заповіджено — в середу, але у вівторок 4. лютого 1941, в год. 18.30 в домівці УДК, Краків, вул. Льоретанська 18.

— ВЕЛИКІ УСПІХИ ХОРУ Пропаґандивної Секції Української Преси з Нім. Перемишля. Після прегарного концерту колядок і щедрівок цього хору під проводом Й. Леськова в Нім. Перемишлі 14. I. ц. р., влаштував він ще два концерти, а саме 19. I. в Бутковичах і 26. I. в Острові. Оба ці концерти пройшли із великим моральним і матеріяльним успіхом. Саля була переповнена на обох концертах вщерть місцевим та позамісцевим громадянством.

— ДЕНЬ 29. СІЧНЯ перемиське громадянство відсвяткувало академією в салі ОО. Василіян. На програму її зложились: вступне слово інж. Артимовича, деклямація Я. Турка й реферат п. Пиняла.

— ЖИДІВСЬКІ ЛЕТУНИ В АНҐЛІЇ. Як повідомляє „Нюс Кронікл" з Греції, стаціонуючими там частинами „Роель Ер Форс" завідують частинно летуни-жиди. Багато з тих жидів проживало давніше в Німеччині. Денні накази „Роель Ер Форс" у Греції видають тому в німецькій, еврейській та анґлійській мовах. Це повідомлення вияснює дещо таке з діяльности „Роель Ер Форс", що досі видавалося загадкою. Як наприклад у літаку американського виробу сидить пільот-жид і стежач-анґлієць та мусять якось порозумітися, хоч жид не розуміє по анґлійськи, а анґлієць ані по німецьки, ані по еврейськи. Не можна брати жидові того за зле, як він і в повітрю використовує звичку свойого народу та говорить при помочі рук. При тому він мусить очевидно випустити з рук керму літака, що знову анґлійському співлетунові внеможливлює вишукати відповідний обект на землі. При таких труднощах порозуміння залоги, не можна дивуватися, як „Рояль Ер Форс" перемінює Альбанію на Швайцарію. Це в дальшому вияснює, чому анґлійські літаки залюбки скидають свої бомби на церкви, лічниці й інші місця чинного християнства. Тоді, як анґлієць хотів би скинути бомбу на голову німцеві чи італійцеві, жидівський пільот вибирає передусім такі обекти, що — згідно з талмудом — мусять бути знищені.

Короткі вістки

= ГІМЛЕР В ОСЛЬО. Шеф німецької поліції і відділів СС — Гайнріх Гімлер прибув на довший побут до Осля.

= НІППОНСЬКИЙ уряд має намір створити своє дипльоматичне представництво при Ватикані.

= НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНИ своїми бомбовими атаками спричини поважні втрати в районі Суеського Каналу.

= ПОХОРОН МАДЯРСЬКОГО МІНІСТРА ґрафа Чакія відбувся в Будапешті в четвер на державний кошт. Зложили вінці від канцлера Гітлера, Мусолінія, окремої ніппонської та югославянської делеґації й ін.

= НІМЕЦЬКА АТАКА НА АНҐЛІЮ. „Ню-Йорк Таймс" очікує в найближчих тижнях чи місяцях рішальної німецької атаки на Анґлію. Всі дотеперішні атаки мали тільки дослідній характер.

= КАНЦЛЕР ГІТЛЕР, як пише „Дейли Експрес", за останнє півріччя побудував велике число літаків кращої конструкції, направив ушкоджені воєнні кораблі, побудував багато нищильників і підводних човнів, перевишколив сухопутні війська.

= ПОМЕР ФРАНЦУЗЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ НОЛЛЄ, що після світової війни був головою аліянтської контролі розброєння в Німеччині.

= ТОРГОВЕЛЬНИЙ БІЛЯНС АРҐЕНТИНИ виказує 70,824.000 пезетів недобору.

= УІЛКИ вертається вже з Лондону до Америки, щоб здати звіт перед закордонною комісією сенату про воєнне положення Анґлії.

= В НІППОНІ завели обовязкову службу праці.

= АНҐЛІЯ призначила на допомогу для Греції 46.000 фунтів стерл., (біля 1 міліон зол.). Для порівнання варт згадати, що в Німеччині тільки в одній збірковій неділі зібрали трикратну суму на зимову допомогу.

Малий фейлєтон

Недільне корзо

Ми саме виходили з церкви, як я запримітив, що мому приятелеві сіла муха на носі. В мене не було часу довідуватись у нього про причину його лихого гумору, бо побожний народ наввипередки тиснувся в браму, й крутив-перекидував нами, наче вир стебелинками.

— Що саме ці люди собі думають? — жалілася якась жінка приятелеві. — Чого вони глотяться? Чого вони вистоюють там перед брамою й не дають людям вийти? Скажіть!

Приятель посміхнувся таємно.

— Не знаю, пані добродійко, чого вони там вистоюють... — відповів чемно жінці.

Тієї днини він мав мабуть велике щастя до пань, бо вже за хвилину його знову „зачіпила" якась дама.

— Вас трайбен дорт ді льойте? — спитала вона його.

Приятель вилізав саме з глибокої печери в сніговому валі край хідника, куди його запроторила побожна юрба.

— Що вони „трайбен"? — здвигнув він плечима, обтріпуючись зо снігу. — Гм... гм...

Він раптом кинувся до мене й зловив мене за кляпу від плаща.

— Що вони „трайбен"? — загукав. — Я тебе питаю, що вони...

— Це нерви... — заспокоював я його. — Я дуже радо дам тобі всякі вияснення, як тільки ти перестанеш хвилюватись. Адже ти сам бачиш, що в тебе тепер муха на носі...

— Якто?! — заерепенився приятель. — А ти ж хіба не бачиш, що діється? Муха на носі... А хіба ж вона тільки в мене? А ось, дивися, цей грубий дядько! Хіба ж у нього нема мухи на носі? Тсе-тсе муха! Він шукає чогось у кишені, напевне ножика, бо йому роздерли саме кальош. А в того, о, сухого, хіба не джміль сидить на носярі? Йому зламали парасолю! Це військовий чоловік, побачиш, що зараз буде... А там не бачиш, як лінчують цю стару бабусю...

— Життя, це боротьба... — повчав я. — Трудно...

— Ні! Ні! — настоював приятель. — Ти мені таки скажи, чого вони глотяться? Чого вони вистоюють тут і забарикадовують хідник, оці...

— Пст! — перебив я поквапцем. — Стіни мають вуха. А щодо цих..., значить, людей, то кожний тобі радо звільнить дорогу й перепустить тебе по доброму, як тільки скажеш одне чарівне „Будь ласка", або „вибачте"...

— Якто? — спитав підозрілим, спокійним голосом приятель. — То мені ще треба просити таку...

— Не забувайся! — остеріг я його.

— То мені ще просити вибачення в когось, що каригідно перепиняє вуличний рух, що заступає мені дорогу?

— Трудно!... — розвів я руками.

— Хі... хі.. — засміявся приятель і круто повернувся.

Заки я вспів спинити його, він наче навісний кинувся в сніговий вал, миттю перебився крізь нього й, посвистуючи „Бель амі", побрив снігами на той бік плянтів.

ШУМ.

Вишкільний курс для культурно-освітних працівників

ХОЛМЩИНИ Й ПІДЛЯШШЯ

відбудеться у Замості, в днях від 10. до 22. лютого 1941.

Участь у цьому курсі мають взяти: 1) Референти Культурної Праці при УДК Люблинської Области; 2) їх заступники при Районових Делеґатурах; 3) Орґанізатори-освітники, або кандидати на них із розчисленням: щонайменше один орґанізатор-освітник на кожних 20—25 місцевин, де вже є й де ще повинні бути Українські Освітні Товариства. Між кандидатами можуть бути й жінки. Зокрема повинні цим курсом зацікавитися абсольвенти холмської ґімназії.

Вимоги до кандидатів: а) характерність, національна й особиста гідність, настанова до національно-суспільної праці; б) що-найменше середня освіта, винятково може й бути незакінчена; в) по змозі якесь практичне вміння (вести хор, театральний гурток, тощо) в національно-суспільній праці. Курсанти привезуть з собою постіль, білля, речі щоденного вжитку, а крім того писальне приладдя і кілька зшитків та свої життеписи (із зазначенням своїх практичних умілостей), потверджені УДК. Оплата за ввесь прожиток (без коштів подорожі) — 70 золотих від кожного курсанта. Кошти прожитку й дороги для своїх курсантів, що не мають якоїсь постійної платні й є незаможні, покриють УДК або їх Районові Делеґатури. Коли це для котрогось УДК було б не під силу, треба внести обосноване прохання до УЦК, але курсантів вислати. Кількість курсантів зголосити наперед в УДК в Замості, Костюшка 5/I. Курсанти приїдуть до Замостя в неділю, 9. лютого 1941, а 10. лютого в 8. год. ранку починається праця на курсі. Докладний розклад занять, правильник таборового життя і т. п. подасться до відома курсантам на місці.

КЕРМАНИЧ ВІДДІЛУ КУЛЬТУРНОЇ ПРАЦІ
ПРИ У. Ц. К.

Повітряні й морські бої

РИМ, 3. II. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті італійські розвідчі відділи взяли полонених і здобули воєнний матеріял, що його залишили ворожі відділи на полі бою. Ворог мав важкі втрати. Тільки на одному відтинку долини Томаріка найшли 200 вбитих, з того 3 старшин.

Ворожі літаки бомбардували шпитальну дільницю Вальони, де спричинили жертви в людях і матеріяльні втрати. Було 10 вбитих і кілька ранених.

У Східній Африці відбулися завзяті бої на західній рівнині Еритреї, між місцевостями Аґордат і Баренту. Летунство брало безперервну участь у цих боях, обкидаючи бомбами й обстрілюючи скорострілами ворожі становища й маршеві частини. Знищено багато ворожих самоходів. Зістрілили один літак типу Еррикен.

Ескадри німецького летунства заатакували успішно портові уладження в Солуні й Бардії, де затоплено пароплав 10.000 тон. Німецьке летунство перевело успішні атаки здовж побережжя й пристані Мармаріка. Затоплено 3 кораблі, дальші 3 ушкоджено.

Одне з італ. підводних суден заатакувало на Атлянтику анґлійський транспорт під охороною. Затоплено 3 пароплави, загальної містоти 15.000 тон.

Активність комуністів в Анґлії

ШТОКГОЛЬМ, 3. II. — Як повідомляє „Сендей Експрес", активність комуністів в Анґлії прибрала поважні розміри, спричинюючи дуже некорисні наслідки для промислової продукції. Робітники, комуністично настроєні, мстяться на уряді за заборону комуністичн. щоденника „Дейли Уоркер". Поліція вжила відповідних заходів. Одначе не тільки комуністи опізнюють працю анґлійського промислу, але й методи праці, прим. у варстатах фльоти в Девонпорті, зовсім перестарілі. Нераз робітники примушені виробляти собі необхідні знаряддя й марнують свій час праці на непотрібні речі, як наприклад при виробі шруб. В деяких заведеннях в Девонпорті орґанізація праці просто „фантастична". Робітники починають свою працю щойно по сніданні. На 7 робітників — 6 стоїть з заложеними руками, а працює тільки один. В суботу починають працю в год. 11 передполуднем чищенням і приготуванням машин, і щойно потім приступають до праці. Робітники відмовляються приступити до праці після підвечірку.

Кредитувати нашого часопису не можемо!

З днем 5. лютого 1941 р. здержуємо висилку нашого щоденника тим передплатникам, що не вирівнали довгів і не вплатили передплати до кінця лютого. Також здержимо дальшу висилку нашого часопису тим Відборцям, що не вирівнали своїх рахунків!

ОГОЛОШЕННЯ

Дрібні оголошення

Перший український фризієрський сальон

ф-ми „ПЕРЛОТ"

Краків, вул. Яна 8 — подає до відома всім українцям, що відчинено мужеський відділ, рівнож паням робить манікіри та ондуляції. Першорядна обслуга. Доступні ціни. **Комісарська Управа.**
510 3-3

Самостійного книговода зі свідоцтвами і референціями до поважної торговельно-промислової фірми. Вимоги: Володіння німецькою мовою в слові й письмі, довголітня практика. — Зголошення слати до Адміністрації щоденника „Краківські Вісті" під „1553".
3-5

Дівчина або жінка до домашн. господарства (двоє дітей 7 і 6 літ) негайно до Бресляв потрібна. Інтелігентні особи мають першенство і права родини. Зголошення до „Крак. Вістей" для „Бресляв".
544 4—4

Хто знав би, де перебувають, мабуть як полонені, Еліяшевський Теодор з Гуменця і Підлубний Дмитро з Устя єпископського — прошу повідомити: Еліяшевський Василь і Дутка Микола, Варшава — Коперника 13.
564 3-3

Німецьке Тов. Обезпечень „Silesia", представник для українців в Ген. Ґубернаторстві **інсп. Козій Степан,** Краків, вул. Крупніча 22, м. 6. — Конто „Украінбанку" в Кракові. Переводить обезпечення **від вогню, влому цивільно-правної відповідальности, самоходової правної відповідальности, нещасливих випадків, транспортів.**
475 13-21

Яків Степан просить Степана Богдана з Добрян, повіт Стрий, подати свою адрису, зглядно порозумітися зі мною на адресу: Краків, Костюшкі 30, м. 3.
609 1—3

З причин виїзду відпродам комплетне уряджения двох покоїв і кухні з відступленням комфортового мешкання. Зголошення: Краків, Зелена 10, м. 2
610 1—1

ВЕЧІР НОШІ У СЯНОЦІ.

Заходом Жіночої Секції при У. Д. К. у Сяноці відбудеться

„ВЕЧІР НОШІ"

у днях 15—16 лютого 1941 р.

На програму складаються: 1) Лемківське весілля. 2) Вечерниці. 3) Коляди. 4) Ревія строїв. Просимо до участи в 4-тій точці. Зголошення приймає п. Олена Ванчицька, Сянік, вул. Гловацького 10.
613 1—2

Турченюк Іван, Холм, переслав 20. І. чеком Укр. В-ва в Кракові суму 60 зол. як оплату шкільну за уч. VII. в. Тараса. Тому, що точної адреси своєї ...ні ученика не подав, просимо зголоситися по гроші, бо вони не для нас призначені.
Українське Видавництво.

КОНКУРС.

Цим розписуємо конкурс на:

1. **Технічного управителя фабрики лімонади й содової води.**

Вимоги:

а) Посвідка самостійного ведення такої фабрики, евентуально довша праця в ній; б) Скінчена найменше середня освіта; в) Поручення від установ або знаних громадян про національну і моральну вартість кандидата.

2. **На двох орґанізаторів-люстраторів.**

Вимоги:

а) Скінчена найменше середня освіта; б) Посвідка відбутих курсів організаційно-люстраторських і практики; в) Поручення знаних кооператорів.

3. **Секретаря.**

Вимоги:

а) Скінчена найменше середня освіта; б) Добре володіння німецькою мовою в письмі і слові; в) Довша практика в канцелярії; г) Поручення від знаних громадян, найкраще кооператорів.

Платня для всіх після умови. Подання разом з перебігом життя і посвідками слати найдалі до 20. лютня 1941 р. на адресу: Повітовий Союз Кооператив „Пробоєм" в Грубешеві вул. Пілсудського ч. 50.
Дирекція.
612 1—3

Комісія Міста при У. Д. К. в Кракові повідомляє, що в вівторок дня 4. II. 1941 р. в год. 7 вечора відбудуться в домівці „Просвіти" в Кракові, — Адольф-Гітлер-Пляц 12, II. поверх: Загальні Сходини Ремісників Українців, на які прохається всіх укр. ремісників, що перебувають у Кракові, прибути.
611 1-1

Віра з Витичаків і Володимир Сушків складають замість повідомлень про своє вінчання, що відбулось 25. I. ц. р. у Кракові, — 20 зл. на Українських Інвалідів.

Шевське приладдя

всякого рода, пасти, вкладки до взуття, шкіряні й залізні, зберігачі підошви і т. д., дістанете найдешевше у гуртовому й детайлічному складі фірми

Г. Бронер

у Кракові,

вул. Дітля 48, тел. 169-86 під німецькою комісарською управою.
545 **Українська обслуга.** 4-9

Українське Спедиційне Підприємство

Краків, Кроводерська 63 а. м. 8. і Вавжиньца 32, м. 8.

полагоджує замовлення солідно та швидко

I. ФЛИС.

ТЕЛЕФОН: 155-17. 1625 12-25

ТЕЛЕГРАМА!

Данцінг-Бар в Українськім Ресторані

Краків, Вісльна 8. Телефон 175-29.

Кожного вечора при чарівній музиці **найкращої краківської орхестри** дасть В Ш. Гостям повну насолоду незабутніх вражінь і милого настрою.

Власник **Д-р Малецький** 9-20

ТЕЛЕГРАМА!

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., ¼ сторінки 180 зол., ⅛ сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини нечеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. **Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.**

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. ...
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79